

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/70/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120204587
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8120204587.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobkyne: K.. M. O., G.. X.X.XXXX, K. E. Š. X, XXX XX O., pr.zast.: JUDr. Igor Šafranko, advokátskou kanceláriou so sídlom Sovietskych hrdinov 66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31340890, pr.zast.: AK RELEVANS, s.r.o., so sídlom kancelárie Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47232471, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1 209,27 EUR a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia **z a m i e t a**.

II. U r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 20.7.2011, v časti 4., bod 4.9., v znení:

„Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Vo vzťahu k výroku I. **p r i z n á v a** žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

IV. Vo vzťahu k výroku II. **p r i z n á v a** žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou doručenu súdu dňa 16.04.2020 žiadala zaviazat' žalovaného na zaplatenie 1.209,27 EUR s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia a určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky v časti 4 bodu 4.9 zmluvy o úvere.

2. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 20.07.2011 uzatvorila so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, v ktorej absentujú obligatórne náležitosti predpokladané ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. uvedením doby trvania zmluvy, celkovej čiastky, výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, vrátane neuvedenia správnej celkovej výšky nákladov.

3. Ďalej zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v časti 4 bodu 4.9 zmluvy, podľa ktorej sa zmluvné strany mali dohodnúť, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou. Na podporu svojho tvrdenia poukázala na závery rozhodnutia súdu prvej inštancie zo dňa 21.02.2018 pod sp. zn. 24C/182/2015 v spojení s rozsudkom KS v Prešove zo dňa 04.10.2018 pod sp. zn. 19Co/88/2018.

4. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Uviedol, že zmluva o úvere obsahuje zrozumiteľný údaj o tom, aká je doba trvania zmluvy. Zmluva o úvere jasne obsahuje dva základné údaje, a to počet mesačných splátok v bode 4.1 zmluvy o úvere, a to 120 mesiacov a termín konečnej splatnosti úveru dňa 15.07.2021. Doba splácania úveru tak bola dohodnutá na 120 mesačných splátok s rovnakým dátumom splatnosti. Počet splátok a doba trvania zmluvy o úvere je v danom skutkovom prípade totožným údajom, čo si žalobkyňa ako priemerne uvedomelý spotrebiteľ musela vedieť a vyhodnotiť.

5. Zmluva o úvere obsahuje údaj o RPMN a to vo výške 9,78 %. Žalobkyňa v žalobe neuviedla, z akého dôvodu je uvedená RPMN nesprávna a nepredložila o tejto skutočnosti žiaden dôkaz. Predpokladá, že žalobkyňa vychádzala z kalkulačiek dostupných na internete. Tieto kalkulačky sú však len informatívnym a nezáväzným prostriedkom, ktorých závery nie je možné považovať za hodnoverné a aplikovať na dané súdne konanie. Internetové kalkulačky neposkytujú úplné a presné výpočty, sú orientačným nástrojom, ktorý informatívne počíta RPMN. Z uvedeného dôvodu trvá na tom, že údaj o RPMN v zmluve je uvedený správne.

6. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutia Okresného súdu v Revúcej pod sp. zn. 8C/203/2015, Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 9Csp/177/2015 a Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 43Co/42/2018.

7. K celkovej čiastke uviedol, že dikcia zákona nehovorí o tom, že celkovou čiastkou, ktorú má spotrebiteľ uhradiť ja násobok počtu splátok s ich výškou, ale podľa ust. § 2 písm. h) zák. č. 129/2010 Z.z., celkovou čiastkou sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

8. Vo vzťahu k neprijateľnej zmluvnej podmienke uviedol, že v čase uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy, zákonná úprava umožňovala zmluvným stranám uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu vo forme samostatnej zmluvy, alebo ako rozhodcovskú doložku, ktorá tvorí súčasť iného právneho úkonu. Požiadavka, aby rozhodcovská zmluva bola výlučne vo forme obsahovo oddelenej od zmluvy sa vzťahuje výlučne na rozhodcovské zmluvy uzatvorené po 01.01.2015. Forma rozhodcovskej zmluvy je tak v súlade so zákonnými požiadavkami účinnými v čase jej uzatvorenia a skutočnosť, že je súčasťou zmluvy o úvere nespôsobuje jej neplatnosť. Znamená to, že rozhodcovská doložka spĺňa všetky zákonom predpísané náležitosti a je uzatvorená platne. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení neuviedla žiadnu novú skutočnosť, ktorá by popierala platnosť rozhodcovskej doložky.

9. Súčasne voči uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaný vzniesol námietku premlčania uplynutím subjektívnej premlčacej doby vzhľadom na splnenie zmluvy dňa 16.09.2013 dňom 16.09.2015 majúci za to, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňom, kedy žalobkyňa uhradila žalovanému poslednú splátku úveru. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Nitre pod sp. zn. 25Co/1019/2015, 7Co/98/2013, ako aj Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 21Co/193/2014, Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 2Co/9/2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 17Co/163/2016, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 5Cdo/291/2015. Súd v predmetných rozhodnutiach dospeli k záveru, že dotknutí spotrebiteľia sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia dozvedeli v čase jednotlivých úhrad presahujúcich istinu úveru, a preto je neakceptovateľný názor o plynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby až od času, kedy sa dozvedeli o bezdôvodnom obohatení od občianskeho združenia.

10. Súd na základe skutkových tvrdení žalobkyne, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením zmluvy o úvere, ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

11. Žalobkyňa, ako fyzická osoba - spotrebiteľ uzatvorila so žalovaným dňa 20.07.2011 zmluvu o úvere - pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 6.500 EUR s uvedením výšky mesačnej splátky 82 EUR, poplatku za správu a vedenie účtu 1,66 EUR, výšky úrokovej sadzby 8,9 %, výšky splátky s poplatkom za správu účtu 83,66 EUR, RPMN 9,78 %, priemernej hodnoty RPMN 17,62 %, celkovej výšky nákladov 3.525,88 EUR, dátumu prvej splátky 15.08.2011, dátumu každej splátky k 15. dňu v mesiaci, dátumu konečnej splatnosti úveru 15.07.2021, počtu mesačných splátok 120, ako aj celkovej čiastky úveru, ktorá predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

12. Podľa § 9 ods. 2 zák.č. 129/2010 v znení účinnom k 20.7.2011, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸) musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok;

platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

13. Podľa § 11 zák.č.129/2010 v znení účinnom k 20.7.2011 (1) Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

(2) ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20200101?ucinnost=20.07.2011>>, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

14. Podľa § 451 Občianskeho zákonníka (1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

15. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka (1) Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201?ucinnost=20.07.2011>>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

(2) Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201?ucinnost=20.07.2011>>. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

(3) Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

16. Podľa § 107 Občianskeho zákonníka (1) Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

(2) Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

(3) Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

17. Súd sa nestotožňuje s tvrdením žalobkyne o absencii obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. neuvedením doby trvania zmluvy. Z obsahu zmluvy totiž vyplýva, že dlžník bol povinný poskytnutý úver splácať v pravidelných 120 mesačných splátkach vždy k 15.tému dňu v mesiaci s dátumom splatnosti prvej splátky dňa 15.08.2011 a konečnou dobou splatnosti dňa 15.07.2021. Takto vymedzené obdobie trvania záväzku dlžníka je podľa názoru súdu prvej inštancie zároveň dobou trvania zmluvy.

18. V danom prípade sa súd nestotožňuje s tvrdením žalobkyne, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje podstatnú náležitosť v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z. z. z dôvodu, že neobsahuje špecifikáciu, v akom rozsahu splátka úveru zahŕňa v sebe úhradu istiny, úrokov a iných poplatkov s poukazom na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 9.11.2016 vo veci C-42/2015, zo záverov ktorého vyplýva, že čl. 10 ods. 2 písm. h/ a i/ Smernice 2008/48/ES sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami, nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny. Zároveň nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa s odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkosti a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok.

19. Uvedený záver vyplynul aj z rozhodnutí NS SR pod sp. zn. 3Cdo/146/2017, sp. zn. 4Cdo/211/2017, sp. zn. 3Cdo/56/2018, sp. zn. 4Cdo/187/2018, sp. zn. 4Cdo/65/2018, sp. zn. 5Cdo/132/2017, sp. zn. 2Cdo/235/2017 a sp. zn. 7Cdo/98/2017, zo záverov ktorých vyplýva, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej - ktorej anuitnej splátky.

20. V zmluvách uzatváraných podľa zák. č. 129/2010 Z. z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach. Pokiaľ ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z. z. uvádza pojmy výška alebo počet či termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je za použitia eurokonformného výkladu dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa.

21. Z čl. 2 ods. 2 CSP nesporne vyplýva, že každá sporová strana má právo, aby jej spor bol rozhodnutý v súlade s princípom právnej istoty, ktorý je definovaný ako stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

22. Z uznesenia NS SR z 24.1.2018 pod sp. zn. 6Cdo/29/2017 nesporne vyplýva, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutia súdov SR, vydané NS SR od 1.1.1993, ako aj rozhodnutia NS SR, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia NS SR názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali (R 71/2018 - Zbierka stanovísk a rozhodnutí NS SR 8/2018).

23. Na základe uvedeného, preto súd prvej inštancie vyššie uvedený právny záver prijal v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou NS SR.

24. Jednou z obligatórných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j/ zák. č. 129/2010 Z. z. aj uvedenie RPMN, celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť s uvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto RPMN. V prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere tieto náležitosti neobsahuje, podľa § 11 ods. 1 písm. a/ cit. zák. sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

25. Za jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa je údaj o RPMN, pretože tento zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti, či nevýhodnosti úveru. Zákonodarca v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskom právnom vzťahu, teda spotrebiteľovi stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sprísnil aj tým, že pri údaji o RPMN sa podľa vyššie citovanej právnej úpravy musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet.

26. Podľa názoru odvolacieho súdu do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť ich matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dostal v určitej výške RPMN. Matematický výpočet RPMN podľa vzorca uvedeného v prílohe zákona č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy nemožno označiť za jednoduchý. Je nemysliteľné od spotrebiteľa očakávať, aby len na základe údajov o RPMN v uvedenej zmluve mohol posúdiť správnosť tejto náležitosti zmluvy. Bez príslušného matematického výpočtu, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN, nie je spotrebiteľ schopný preveriť správnosť takéhoto výpočtu, ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom (rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.01.2019 pod sp. zn. 7Co/132/2018).

27. Na základe vyššie uvedených skutočností súd dospel k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere absentuje údaj o všetkých predpokladoch použitých pre výpočet RPMN, a preto sa predmetný spotrebiteľský úver v súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z.

považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda žalobkyni vznikla iba povinnosť vrátiť žalovanému istinu poskytnutého úveru.

28. Súčasne sa súd prvej inštancie nestotožnil, že predmetná zmluva o úvere neobsahuje obligatórnu náležitosť zmluvy, a to uvedenie celkovej čiastky úveru, keďže priamo zmluva uvádza, že celková čiastka úveru predstavuje súčet výšky úveru (6.500 EUR) a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom v danom prípade vo výške 3.525,99 EUR.

29. S poukazom na vyššie uvedené závery potom žalobkyni v súlade s ustanovením § 451 Občianskeho zákonníka vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu realizovaných úhrad splátok úveru a poskytnutých úverových prostriedkov.

30. Z predložených listín nesporne vyplýva, že žalovaný na základe predmetnej úverovej zmluvy poskytol žalobkyni úverové prostriedky v celkovej výške 6.500 EUR a žalobkyňa realizovala v jeho prospech úhrady vo výške 7.709,27 EUR, teda má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.209,27 EUR.

31. Podľa názoru súdu I. inštancie je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia vzhľadom na poslednú úhradu realizovanú 16.09.2013 premlčaný ako v subjektívnej, tak aj v objektívnej premlčacej dobe.

32. Z čl. 2 ods. 2 CSP nesporne vyplýva, že každá sporová strana má právo, aby jej spor bol rozhodnutý v súlade s princípom právnej istoty, ktorý je definovaný ako stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

33. Každému teoretickému vymedzeniu má v pozitívnom práve spravidla zodpovedať právne pravidlo, ktoré je reflexiou výkladu cez prizmu tohto teoretického vymedzenia. Inak povedané, z teoretického postulátu má byť v ideálnom prípade v správnom texte odvoditeľné konkrétne právne pravidlo. V oblasti explikovaných ako najvyššie súdne autority je potrebné čl. 2 vykladať vo funkčnej jednote s čl. 3. V tomto zmysle je jednoznačné, že za najvyššie súdne autority možno sémanticky dosadiť:

a) ÚS SR

b) NS SR

c) v oblasti ich kompetenčného dosahu i Európsky súd pre ľudské práva a Súdny dvor EÚ (doc. JUDr. Marek Števec a spol.: Komentár CSP).

34. Z uznesenia NS SR z 24.1.2018 pod sp. zn. 6Cdo/29/2017 nesporne vyplýva, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutia súdov SR, vydané NS SR od 1.1.1993, ako aj rozhodnutia NS SR, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia NS SR názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali (R 71/2018 - Zbierka stanovísk a rozhodnutí NS SR 8/2018).

35. Podľa názoru súdu I. inštancie právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia, sa môže premlčať tak v subjektívnej, ako aj objektívnej dobe. Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt. Začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej lehoty je stanovený odlišne a na sebe nezávislý je aj priebeh plynutia, ako aj ich skončenie. Pre začiatok plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, kedy sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, t.j. subjektívna a objektívna. Subjektívna premlčacia doba je kratšia - 2-ročná a objektívna premlčacia doba je buď 3-ročná v prípade bezdôvodného obohatenia vzniknutého z nedbanlivosti alebo 10-ročná, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Podľa názoru súdu v posudzovanom prípade je rozhodujúcou otázkou kedy začala plynúť subjektívna 2-ročná premlčacia lehota. Za rozhodujúci pre začiatok jej plynutia treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie

o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť už skôr. V danom prípade teda nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobkyňa pri riadnej starostlivosti musela alebo mohla dozvedieť, že na jej úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale je rozhodujúce kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedela.

36. V danom prípade tak pri posudzovaní vedomostí žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, v prospech koho k obohateniu došlo, treba z hľadiska § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádzať zo dňa (dní), kedy splatila žalovanému úver, z ktorého požadovala vydanie bezdôvodného obohatenia pozostávajúceho zo splatených úrokov a poplatkov, a to bez ohľadu na skutočnosť, či skutočne vedela o prípadnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru a o tom, že sa bezdôvodne žalovaný obohacuje.

37. Nie sú teda vôbec relevantné jej právne znalosti (platí zásada neznalosť zákona neospravedlňuje), teda nie je podstatné či vedela o príslušnej právnej úprave alebo judikatúre súdov, a teda či bola subjektívne schopná posúdiť uvedené skutkové okolnosti. Tieto závery vyplývajú z viacerých rozsudkov NS ČR pod sp. zn. 26Cdo/785/2011 zo dňa 24.4.2012, 28Cdo/685/2011 zo dňa 28.3.2012, 28Cdo/3977/2007 zo dňa 18.3.2008, 33Odo/306/2005 zo dňa 25.3.2017, ale aj z rozsudku NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011, nálezú ÚS SR III. ÚS 143/2016 zo dňa 15.3.2016, ako aj rozsudkov všeobecných súdov SR - KS v Nitre 25Co/119/2015 zo dňa 27.7.2016 a 6Co/220/2015 zo dňa 27.1.2016.

38. V danom prípade sa teda žalobkyňa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia dozvedela najneskôr 16.09.2013, kedy žalovanému zaplatila poslednú splátku úveru.

39. Zo súdneho registra vyplýva, že žalobkyňa opakovane podala viacero žalôb, ktorými sa domáhala okrem iného aj vydania bezdôvodného obohatenia titulom bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úveroch voči žalovanému; konkrétne v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/92/2016 v spojení s konaním pred Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 2Co/50/2019, ako aj v konaní pod sp. zn. 29Csp/25/2018.

40. V uvedených konaniach sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia titulom bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov uzatvorených so žalovaným, okrem iného aj z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti zmluvy v uvedení všetkých predpokladoch použitých na výpočet RPMN.

41. Z uvedeného teda vyplýva, že pokiaľ žalobkyňa v konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 10C/92/2016 žalobou doručenou dňa 16.03.2016 namietala bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru uzatvoreného so žalovaným, potom od uvedeného dňa už mala vedomosť, nie len o obsahu uvedenej obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale aj o právnych dôsledkoch jej absencie. Na základe uvedeného je potom neakceptovateľné tvrdenie žalobkyne, že sa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru dozvedela až od právneho posúdenia Občianskeho združenia HOOS dňa 18.10.2018.

42. V predmetnej veci je zároveň vylúčená aplikácia desaťročnej objektívnej lehoty, pre úmyselné bezdôvodné obohatenie, a to s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018.

43. Z dôvodov uvedeného rozhodnutia vyplýva, že v uvedenej právnej veci odvolací súd konštatoval nepriamy úmysel žalovaného získať majetkový prospech bez právneho dôvodu na úkor žalobkyne s tým, že tento je daný určitými faktormi a okolnosťami, ktoré spočívajú v profesionálnosti a odbornosti žalovaného a v jeho dlhoročnom pôsobení na finančnom trhu.

44. Tu dovolací súd konštatoval, že samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení finančných subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). V danom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo

z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu lehotu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo.

45. Zároveň podotkol, že v prípade, ak nebankový subjekt koná nekorektne a neuvedie do úverovej zmluvy všetky predpísané údaje, je toto jeho konanie zo zákona sankcionované tým, že zmluva sa stáva bezúročnou a bezpoplatkovou, čo v podstate znamená, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru. Táto skutočnosť má preto za následok automatickú neplatnosť tých častí zmluvy, ktoré sa týkajú práva odplaty a úrokov sa poskytujú úver. Je preto dôležité správne posúdiť, či zmluva je platná s výnimkou častí o úrokoch a odplate, alebo má ešte aj iné vady, pre ktoré je ako celok neudržateľná, a preto v celosti neplatná. Z právneho záveru rozhodnutia NS SR potom vyplýva, že samotný fakt, že bankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi je v postavení profesionálneho podnikateľa vo všeobecnosti, bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa.

46. S poukazom na vyššie uvedený právny záver rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v spojení s článkom 2 ods. 2 CSP a rozhodnutím Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. R/71/2018 zverejnenom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 8/2018, súd I. inštancie dospel k jednoznačnému záveru o dôvodnosti uplatnenej námietky premlčania uplynutím subjektívnej premlčacej doby, ako aj nemožnosti aplikácie objektívnej desaťročnej premlčacej lehoty, z dôvodu úmyselného bezdôvodného obohatenia. Je nepochybné, že žalobkyňa poslednú splátku úveru v prospech žalovaného uhradila 16.9.2013, a preto s poukazom na podanie žaloby 16.4.2020 si nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnila po uplynutí dvojročnej subjektívnej, ako aj trojročnej objektívnej premlčacej doby.

47. S uvedeným záverom NS SR sa stotožnil vo svojom rozhodnutí aj KS v Prešove zo dňa 11.4.2019 pod sp. zn. 25Co/84/2018, zo záverov ktorého vyplýva, že na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, resp. jeho vedomosť o tom, že viaceré jeho nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly spotrebiteľských zmlúv súdom vyhlásené za neplatné, prípadne úvery poskytnuté spotrebiteľom považované za bezúročné a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pre možnosť súdu konštatovať vedomostnú zložku úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohacovať, by bolo nutné v každom jednotlivom konkrétnom prípade s poukazom na okolnosti uzavretej konkrétnej úverovej zmluvy s konkrétnymi zmluvnými stranami preukázať, že žalovaný ako úverový veriteľ v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo bol aspoň uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne na úkor dlžníka obohacuje.

48. Súčasne sa KS v Prešove v uvedenom rozhodnutí stotožnil so záverom NS SR o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, ktorá podľa jeho názoru žalobcovi začala plynúť úhradou poslednej splátky dodávateľovi, kedy nepochybne už tomuto boli známe všetky skutkové okolnosti potrebné na podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda komu plnil a v akej výške.

49. Súdu prvej inštancie sú známe rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky III ÚS/43/2020 a I ÚS/51/2020, ktorým boli zrušené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 3Cdo/169/2017 a 8Cdo/163/2018, zo záverov, ktorých však nie je možné konštatovať, že v prípade posudzovania subjektívnej premlčacej doby v spotrebiteľskom vzťahu sa má vychádzať z argumentácie uvedenej žalobkyňou. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach poukázal na to, že Najvyšší súd SR v uvedených rozhodnutiach vychádzal z právneho posúdenia plynutia subjektívnej premlčacej doby v rozhodnutí 1Cdo/67/2011 a 5Cdo/121/2009, pričom predmetom týchto rozhodnutí nebol spotrebiteľský spor, teda nešlo o prípad bezdôvodného obohatenia, ktorý nastáva v dôsledku existencie osobitnej sankcie postihujúcej jednu zo zmluvných strán upravenej priamo zo zákona. Uvedené rozhodnutia totižto nedávajú odpoveď na otázku, či je namieste plynutie začiatku subjektívnej premlčacej doby odvíjať od znalosti spotrebiteľa o právnej úprave zakotvujúcej bezúročnosť bezpoplatkovosť úveru, ani na otázku, či za takéhoto stavu je moment, keď reálne dôjde k plneniu spotrebiteľa nad rámec istiny rozhodujúcim z pohľadu záveru o nadobudnutí skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia. Z

uvedených dôvodov napadnuté uznesenia Najvyššieho súdu SR porušujú základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu i ich právo na spravodlivé súdne konanie.

50. Na podporu svojej argumentácie vo vzťahu nemožnosti aplikácie 10 ročnej objektívnej premlčacej doby, súd prvej inštancie poukazuje aj na najaktuálnejšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 4Cdo/219/2019, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30.05.2019 pod sp. zn. 19Co/23/2019.

51. Zo záverov uvedeného rozhodnutia vyplýva, že otázkou aplikácie 10 ročnej objektívnej premlčacej doby v dôsledku úmyselného bezdôvodného obohatenia sa už dovolací súd zaoberal v rozhodnutí 1Cdo/238/2017, a preto toto rozhodnutie treba považovať za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

52. V prejednávanej veci odvolací súd posúdil bezdôvodné obohatenie žalovaného (Poštová banka a.s.) ako úmyselné, pričom konštatoval nepriamy úmysel žalovaného získať majetkový prospech bez právneho dôvodu na úkor žalobcu. Z napadnutého rozsudku odvolacieho rozsudku možno vyvodíť, že uvedený nepriamy úmysel žalovaného je daný určitými faktormi a okolnosťami, ktoré spočívajú v profesionálnosti a odbornosti žalovaného. Dovolací súd však vzhľadom na vyššie uvedené závery (uznesenie Najvyššieho súdu SR 1Cdo/238/2017) konštatuje, že uvedený právny názor odvolacieho súdu o úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovaného, ktorému zodpovedá 10 ročná objektívna premlčacia doba nie je správny.

53. Podľa § 298 ods. 1, 2 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

54. Podľa § 53 ods. 1, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa, c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví, d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu, e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi, f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú, g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty, h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli, i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve, j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia, k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku, l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa

práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana, m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi, n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy, o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi, p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme, r) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom, s) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa, t) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa, u) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase, v) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie, w) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

55. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

56. Žalobkyňa sa ďalej domáhala určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve o úvere v časti 3 zmluva o úvere a záverečné ustanovenia bod 6 v znení: Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v čl. 10 II. časti všeobecných obchodných podmienok.

57. Podľa názoru súdu prvej inštancie žaloby upravené v ust. § 137 písm. c/ a d/ CSP nevyklúčujú žalobný návrh o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom vzťahu v zmysle ust. § 298 CSP. Zo samotného znenia ust. § 137 CSP je možné vyvodiť nepochybný záver, že obsahuje iba demonštratívny výpočet žalôb.

58. Aj zo znenia ust. § 298 CSP vyplýva, že súd môže v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uvedené zákonné ustanovenie teda umožňuje, aby sa spotrebiteľ aj v individuálnom spotrebiteľskom spore domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez súčasne uplatneného nároku na plnenie z neprijateľného zmluvného dojednanja.

59. Okrem iného zo samotného zák. ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na určenie neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

60. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

61. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

62. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí sp. zn. C - 473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS.

63. Žalobkyňa v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ust. § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z. z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora a ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

64. Aj z rozhodnutia NS SR pod sp. zn. 6Ndc/20/2016 z 23.1.2017 vyplýva, že právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes. Pokiaľ ide o predmetnú zmluvnú podmienku, obdobná zmluvná podmienka už bola vyhlásená za neprijateľnú vo vzťahu k dodávateľovi rozsudkom OS Prešov zo dňa 21.2.2018 pod sp. zn. 24C/182/2015 v spojení s rozsudkom KS v Prešove zo dňa 4.10.2018 pod sp. zn. 19Co/88/2018 s dátumom právoplatnosti 2.11.2018.

65. Z obsahu spisu je nepochybné, že v danom prípade ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, z ktorej vyplýva, že všetky spory medzi zmluvnými stranami budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v bode 4.9 zmluvy.

66. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách), tak že aj v predmetnej veci v celom rozsahu je súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok v časti rozhodcovskej doložky opodstatnená.

67. Vopred pripravená zmluvná podmienka predmetnej zmluvy o úvere, ktorú nemožno meniť individuálnym dojednaním svedčí o tom, že žalobkyňa, ako spotrebiteľ nemala vôľu, ale ani možnosť si rozhodcovskú doložku dojednať individuálne. Ak má byť rozhodcovská doložka právom akceptovateľná, ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú rozhodcovskú doložku je nepochybne forma uzatvorenej zmluvy, t.j. skutočnosť, že rozhodcovská doložka bola súčasťou zmluvy o úvere, ktorú nemala možnosť žalobkyňa odmietnuť.

68. Takúto rozhodcovskú doložku nemožno v žiadnom prípade považovať za individuálne dojednanú, a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, a preto súd žalobe v uvedenej časti vyhovel.

69. Tomuto záveru zodpovedá aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11.06.2019 pod sp. zn. II.ÚS 438/2018, z ktorého vyplýva, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby mal spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd.

70. Podľa § 255 CSP (1) Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. (2) Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

71. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd I. inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

72. Vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu trov konania úspešnému žalovanému voči neúspešnej žalobkyni a vo vzťahu určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky priznal nárok na náhradu trov konania úspešnej žalobkyni voči neúspešnému žalovanému.

73. V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacerých právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takomto prípade treba

samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov konania, ďalej zväziť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti, alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 11.10.2012 pod sp. zn. 3MCdo/11/2011).

74. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.